

POSTANOWIENIE Z DNIA 27 SIERPNIĄ 2003 R.

V KZ 29/03

Procedura dotycząca odszkodowania za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub (rozdział 58 Kodeksu postępowania karnego) nie przewiduje wnoszenia opłaty kancelaryjnej od wniosków o uzasadnienie wyroku.

Przewodniczący: sędzia SN J. Sobczak.

Sąd Najwyższy w sprawie Leona W., w przedmiocie zadośćuczynienia i odszkodowania, po rozpoznaniu zażalenia pełnomocnika wnioskodawcy na zarządzenie upoważnionego Sędziego Sądu Apelacyjnego z dnia 12 maja 2003 r., w przedmiocie odmowy przyjęcia kasacji

postanowił uchylić zarządzenie upoważnionego sędziego Sądu Apelacyjnego z dnia 12 maja 2003 r.

U z a s a d n i e

Wyrokiem z dnia 18 marca 2003 r., Sąd Apelacyjny w P. po rozpoznaniu sprawy z wniosku Leona W. o odszkodowanie i zadośćuczynienie za niesłuszne tymczasowe aresztowanie z powodu apelacji, wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy od wyroku Sądu Okręgowego w P. dnia 25 września 2002 r., utrzymał w mocy zaskarżony wyrok, zaś kosztami postępowania odwoławczego obciążył Skarb Państwa.

Wnioskiem z dnia 24 marca 2003 r., Lenon W. wniósł o doręczenie wyroku Sądu Apelacyjnego w P. z dnia 18 marca 2003 r., wraz z uzasadnieniem.

Zarządzeniem Przewodniczącego Wydziału II Karnego Sądu Apelacyjnego w P. z dnia 31 marca 2003 r., Leon W. został wezwany do uiszczenia opłaty w kwocie 60 zł w terminie 7 dni od daty doręczenia tegoż zarządzenia pod rygorem odmowy przyjęcia wniosku o uzasadnienie.

Zarządzeniem Przewodniczącego Wydziału II Karnego Sądu Apelacyjnego w P. z dnia 5 maja 2003 r., odmówiono przyjęcia wniosku Leona W. z dnia 24 marca 2003 r. z uwagi na nieuiszczenie opłaty kancelaryjnej w kwocie 60 zł. Wnioskodawca został pouczone, iż na powyższe zarządzenie nie przysługuje zażalenie.

Wnioskiem z dnia 6 maja 2003 r., pełnomocnik Leona W. wniósł o zwolnienie od opłaty sądowej od kasacji. Wraz z wnioskiem pełnomocnik złożył skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 18 marca 2003 r.

Zarządzeniem upoważnionego sędziego Sądu Apelacyjnego z dnia 12 maja 2003 r., odmówiono przyjęcia kasacji po stwierdzeniu, że wobec nieuiszczenia przez wnioskodawcę opłaty kancelaryjnej Sąd Apelacyjny odmówił przyjęcia wniosku Leona W. o uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego.

Zażaleniem z dnia 15 maja 2003 r., pełnomocnik Leona W. wniósł o uchylenie zarządzenia Przewodniczącego Wydziału II Karnego Sądu Apelacyjnego w P. z dnia 5 maja 2003 r. Powyższemu zażaleniu nie został nadany bieg.

Zażaleniem z dnia 21 maja 2003 r., pełnomocnik Leona W. wniósł o uchylenie zarządzenia upoważnionego sędziego Sądu Apelacyjnego z dnia 12 maja 2003 r., odmawiającego przyjęcia kasacji.

Zarządzeniem z dnia 27 maja 2003 r. Przewodniczący Wydziału II Karnego Sądu Apelacyjnego w P. po stwierdzeniu, że zażalenie pełnomocnika wnioskodawcy Leona W. z dnia 21 maja 2003 r. na zarządzenie upoważnionego sędziego II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w P. z dnia 12 maja 2003 r. odpowiada warunkom formalnym zarządził przyjęcie przedmiotowego zażalenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie pełnomocnika Leona W. jest zasadne w części, w której kwestionuje fakt nienadania biegu skardze kasacyjnej z uwagi na brak wniesienia opłaty kancelaryjnej.

Na wstępie należy podkreślić, iż zgodnie z art. 554 § 2 (*in fine*) k.p.k. postępowanie w przedmiocie odszkodowania za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie jest wolne od kosztów. Oznacza to, że żądający odszkodowania nie uiszcza wpisu stosunkowego występując z żądaniem, a także nie obciąża się go kosztami postępowania niezależnie od rezultatu. Niewątpliwie jest, iż dotyczy to kosztów powstałych w okresie od wszczęcia do prawomocnego zakończenia postępowania (por. postanowienie SN z dnia 9 lipca 1996 r., IV KZ 28/96, OSNKW 1996, z. 9-10, poz. 72, wydane na gruncie art. 488 § 2 d.k.p.k.), obejmując także tzw. postępowanie przedkasacyjne, tj. postępowanie związane z doręczeniem wyroku i uzasadnienia sądu drugiej instancji. Należy więc uznać, iż niezasadną była odmowa przyjęcia kasacji złożonej przez pełnomocnika wnioskodawcy (zarządzenie z dnia 12 maja 2003 r.) po stwierdzeniu, że wobec nieuiszczenia przez wnioskodawcę opłaty kancelaryjnej Sąd Apelacyjny odmówił przyjęcia wniosku Leona W. o uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego, albowiem procedura dotycząca odszkodowania za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie nie przewiduje wnoszenia opłaty kancelaryjnej od wniosków o uzasadnienie wyroku.

W związku z powyższym błędne były: zarządzenie Przewodniczącego Wydziału II Karnego Sądu Apelacyjnego w P. z dnia 31 marca 2003 r., wzywające do uiszczenia opłaty kancelaryjnej i zarządzenie Przewodniczącego Wydziału II Karnego Sądu Apelacyjnego w P. z dnia 5 maja 2003 r. odmawiające przyjęcia wniosku Leona W. z dnia 24 marca 2003 r. z uwagi na nieuiszczenie opłaty kancelaryjnej, a w konsekwencji zarządzenie upoważnionego sędziego Sądu Apelacyjnego z dnia 12 maja 2003 r., odmawiające przyjęcia kasacji.

Należy stwierdzić, iż czym innym od opłaty kancelaryjnej, jest opłata od kasacji, należna w wypadku wnoszenia nadzwyczajnego środka zaskarżenia od prawomocnego wyroku (zob. art. 554 § 2 zd. 1 k.p.k.) zapadłego w sprawie rozpoznawanej w trybie przepisów rozdziału 58 Kodeksu postępowania karnego, albowiem ma ona odrębny charakter, a art. 527 § 1 k.p.k. stanowi *lex specialis* względem art. 554 § 2 k.p.k., i wnioskodawca, który wnosi kasację od takiego orzeczenia, nie może powoływać się na ustawowe zwolnienie od kosztów. Obowiązek uiszczenia opłaty aktualizuje się dopiero w chwili wnoszenia kasacji, bowiem wówczas strona – składając kasację – staje się adresatem nakazu uiszczenia opłaty, w związku z czym dopiero wtedy uzyskuje ona możliwość zabiegania o zwolnienie z obowiązku uiszczenia opłaty kasacyjnej (postanowienie SN z dnia 18 czerwca 1996 r., IV KZ 24/96, OSNKW 1996, z. 9-10, poz. 71).